

CELIA FREMLIN

De huurster

Vertaald uit het Engels door S.D. Houtsma-van Schaik

HERZIENE VERTALING

van**gennep**
amsterdam

HOOFDSTUK 1

Ik zou er alles voor overhebben – alles – om één nacht te kunnen doorslapen! Eén onzalig ogenblik dacht Louise dat ze hardop had gesproken. Ze schrok op en staarde naar de bewegende kleuren om zich heen, die weer spoedig de vorm aannamen van mevrouw Hooper en haar baby, mevrouw Tomlinson en haar baby, en die mevrouw Weet-ik-veel in een chic blauw mantelpak, van wie de baby zich precies volgens de boeken gedroeg, net of moeder en kind de tabellen voor gedrag en gemiddeld gewicht samen bestudeerd hadden.

Louise overwon met moeite haar slaap en hees Michael in een veiliger houding op haar schoot. Er was geen vuiltje aan de lucht. Niemand zat haar aan te staren, niemand keek geërgerd, zelfs zuster Fordham niet. Ze kon ook niet langer dan twee seconden weggeweest zijn, want mevrouw Hooper was nog midden in de zin waaraan ze begonnen was toen Louise nog bij haar positieven was.

‘... En daarom vond ik dat ik Christine toch maar eens mee moest nemen om gewogen te worden. Alleen maar uit nieuwsgierigheid, hoor, ik zal er heus niet over in zitten als ze niet is aangekomen en ook niet als ze is afgevallen, echt niet...’

Hierop boog mevrouw Hooper zich wat verder over de omvangrijke gestalte van de goedmoedige mevrouw Tomlinson heen om Louise vol verwachting aan te kijken. Louise wist dat mevrouw Hooper een reprimande wilde krijgen over deze lichtzinnige instelling – geen enkele theorie over kinderverzorging vaart er wel bij als iedereen het ermee eens is – maar deze middag was ze te moe om het met wie dan ook oneens te zijn.

‘Ja, gelijk heb je,’ zei ze weinig toeschietelijk. Even was mevrouw Hooper van haar stuk gebracht, maar kort daarop ondernam ze een nieuwe poging, op de doordringende fluistertoon van moeders die weliswaar vinden dat ze de ernst van een consultatiebureau alleen op een fluistertoon mogen verstoren maar toch voortdurend willen praten met buurvrouwen die heel wat stoelen en ettelijke huilende baby’s verderop zitten.

‘Ik voor mij geloof niet in al dat getob,’ ging mevrouw Hooper uitdagend verder. ‘Ik vind het bespottelijk dat de meeste moeders zich zo druk maken over een paar onsjes meer of minder. Per slot van rekening maakt de natuur zich daar ook niet druk om. Komt die soms met weegschalen voor konijnen aandragen? Of voor katten soms? Die brengen hun kinderen zonder al die rompslomp ook best groot.’

Popelend als een kind zweeg mevrouw Hooper en keek Louise hoopvol aan om enig teken van misnoegen te ontdekken. Het onplezierige gevoel be kroop haar dat je met dit soort opmerkingen tegenwoordig minder opschudding verwekte dan negen jaar geleden, toen haar oudste een baby was.

‘Of niet soms?’ probeerde ze Louise nog eens uit haar tent te lokken en wel met zo veel aplomb dat je eigenlijk een beetje met haar te doen had. ‘Wie? ... O, neem me niet kwalijk! Ja. Katten en konijnen.’

Louise haastte zich de draad weer op te pakken. ‘Ja, natuurlijk. Maar het gaat er toch om dat wij ervan uitgaan dat al onze baby’s in leven moeten blijven. Katten en konijnen vinden het allang welletjes als ze een stuk of twee van de zeven grootbrengen en daarom...’

‘Jij komt nu toch aan de beurt, is het niet, meid?’ informeerde mevrouw Tomlinson, via wier goedgehartige omvang het gesprek plaatsvond.

‘Ik zag je na dat mens met die roze jas binnenkomen en zij was twee nummers vóór mevrouw Rogers, maar mevrouw Rogers is niet blijven wachten, zie je, daarom bleef zij alleen over en nou is ze aan de beurt, dus...’ Louise kon niet precies het fijne van deze redenering volgen, maar zoals de meeste leken aanvaardde ze klakkeloos de methodiek van de vakman. Ze maakte dankbaar gebruik van de gevolgtrekking en wilde juist overeind komen, toen mevrouw Hooper daar een stokje voor stak.

‘Nee, het spijt me erg, maar ik was hier eerder,’ protesteerde ze. ‘Ik zit hier al vanaf halftwee. Ik vind het een schande, zo lang als ze ons hier laten wachten. Ik ging hier vroeg naartoe omdat ik om vijf uur naar mijn pottenbakles moet.’

‘Best hoor,’ suste Louise, en ze had er graag nog bij gezegd dat konijnenmoeders het ook best zonder pottenbakles kunnen stellen, maar ze zei alleen maar: ‘Ga maar voor, als je dat zo graag wilt... maar stel alsjeblieft geen ingewikkelde vragen. Ik moet ook vroeg weg om de meisjes van school te halen.’

‘Natuurlijk vraag ik haar niets!’ snibde mevrouw Hooper, in haar wiek geschoten. ‘Ik vraag nóóit advies over mijn kinderen. Ik heb het gevoel dat mijn eigen moederinstinct...’

Ze bleef in haar zin steken omdat zuster Fordham al voor de tweede keer ‘Wie volgt?’ had geroepen. Mevrouw Hoopers

moederinstinct liet haar enigszins in de steek toen ze zich voor de taak gesteld zag om met één hand de bovenkleertjes van haar baby onder de voeten en stoelpoten van haar buurvrouwen vandaan te trekken, terwijl ze met de andere een tas, een gewichtskaart en haar luid protesterende dochter omklemde, die zowat ondersteboven hing.

Maar zuster Fordham was geduldig. Je kon zien dat ze zich getraind had om geduld te hebben met de moeders, en toen Louise een paar minuten daarna op de stoel tegenover zuster Fordham plaatsnam, had dat geduld in die opgewekte glimlach hetzelfde effect op haar als een gure aprilwind. Michael, die zwaarder en natter leek dan ooit, zat ontevreden op haar schoot te schoppen. Hij had al dat schorre jengeltoontje dat over niet al te lange tijd in een onbedaarlijk brullen zou overgaan. Louise wiegde hem zachtjes heen en weer om hem af te leiden en prevelde een schietgebedje dat het onderhoud met zuster Fordham maar achter de rug zou zijn vóór hij zich werkelijk liet gaan. Als er een baby huilde werd het geduld van zuster Fordham met de moeder in kwestie zo groot dat je haar niet meer recht in de ogen kon kijken en niet meer wist wat je zeggen wilde.

‘Ziet u,’ ratelde Louise, ‘de moeilijkheid is dat hij elke nacht wakker wordt en gaat huilen. Of ik hem nou een voeding geef of niet.’

Terwijl ze praatte, wiegde ze Michael steeds heftiger heen en weer en voelde via haar handen en bovenbenen golven van verveling in hem opkomen. Sneller en sneller, alsof je een boot leeghoosde terwijl je zeker wist dat het water het uiteindelijk zou winnen... En het geduld op zuster Fordhams gezicht was als de deining van de zee, waarin duizenden boten onopgemerkt konden vergaan. ‘Weet u, mevrouw Henderson,’ adviseerde ze

en koos daarbij haar woorden met zorg, alsof Louise de menselijke taal maar nauwelijks beter begreep dan de ongedurige baby in haar armen.

‘U moet niet zo tobben. Dat zeg ik altijd weer opnieuw tegen jullie moedertjes. Hij komt prima aan... is sterk en actief voor zijn zeven maanden. U hoeft zich nergens zorgen over te maken.’

‘Nee, dat weet ik,’ zei Louise, die zich zo langzamerhand zonder enige aanleiding schuldig begon te voelen. ‘Maar weet u, hij houdt ons halve nachten wakker. Mijn man kan er ook niet tegen, hij...’

‘Niet tobben, mevrouw Henderson,’ herhaalde zuster Fordham en toen ze naar de kaarten greep was het knisperen van haar gesteven manchet als een spervuur van geduld. ‘Dat is de fout die jullie, jonge moedertjes, allemaal maken. Jullie tobben te veel en dat getob breng je op de baby over en dan heb je de poppen aan het dansen.’

De zelfverzekerde triomf in zuster Fordhams stem was van dien aard dat Louise even de indruk had dat zuster Fordham werkelijk wist hoe zij, Louise, eraan toe was. Dat ze wist hoe je je voelde als je jezelf om twee uur ’s morgens uit bed sleepte... en weer om kwart over drie... en nog eens om vijf uur. Dat ze wist wat je tegen een man moest zeggen als die bij het schijnsel van die onwerkelijke, verblekende maan schreeuwde: ‘Laat hem in Godsnaam z’n mond houden! Ik hou het niet langer uit! Laat ’m z’n mond houden!’ En dat ze ook wist hoe je de volgende dag moest doorkomen, hoe je monter en opgewekt en aantrekkelijk moest blijven, de kinderen op tijd naar school moest krijgen, antwoord moest geven op hun vragen, het menu moest bedenken, je moeheid altijd de baas blijven...

‘Nou niet meer tobben, hoor,’ zei zuster Fordham nog eens (je

moest de dingen altijd een paar keer herhalen bij die moeders, want het leek wel of er de eerste keer niets tot hen doordrong en deze vrouw zat zelfs nu nog wezenloos voor zich uit te staren). ‘Nou ophouden met tobben en dan houdt de baby ook vanzelf op met tobben. Schep een kalme, rustige sfeer...’

Michaels eerste echte brul schalde door de kliniek en Louise pakte hem snel op en kwam overeind. Onder de verzengende gloed van zuster Fordhams geduld droeg ze hem naar het uiterste hoekje van de kamer, wurmde hem vliegensvlug in slobbroek, jasje en muts en maakte dat ze wegkwam.

Eenmaal buiten in het kille lentezonnetje, waar een gure voorjaarswind langs de rijen lege kinderwagens blies, kwam Michael tot bedaren. Hij betrachtte een waakzaam stilzwijgen terwijl Louise hem in de wagen stopte, maar hield zijn adem alvast in om ogenblikkelijk te kunnen brullen als ze zou proberen hem neer te leggen in plaats van overeind te zetten. Als de generaal van een verslagen leger aanvaardde Louise zulke gematigde voorwaarden graag en net toen ze zich aan de vanouds bekende taak wilde wijden om haar wagen uit de vier omringende exemplaren los te wrikken, merkte ze tot haar verbazing dat een ervan een baby bevatte. Eerst herkende ze het kind niet omdat de ene helft van het gezichtje schuilging achter een smoezelig roze mutsje dat over de ogen gegleden was, terwijl de andere kant achter een bloemkool verborgen zat waaraan het verstrooid, maar gretig lag te knabbelen. Ze kon de kinderwagen ook niet onmiddellijk thuisbrengen, hoeveel die beslist van een tamelijk welgestelde moeder moest zijn, want hij zat vol krassen en modder, de kap hing scheef omdat er een schroef ontbrak en het voeteneind lag vol aardappels. De wagens uit de armere buurten zagen er altijd splinternieuw uit en

hadden satijnen dekjes en geborduurde slopen. Even later was Louise in staat om het mutsje met bloemkool te identificeren als Christine Hooper, want nu kreeg ze mevrouw Hooper zelf in het vizier. Ze stevende zigzaggend tussen de wagens op hen af. Haar stevige kuiten zagen paars boven haar zomerse sandalen en om haar dunne, rossige haar zat zoals gewoonlijk een lintje gestrikt, een stijl die haar steeds slechter stond naarmate ze verder de dertig in sukkelde.

‘Hallo, ik dacht dat jij zo’n haast had om naar je pottenbakles toe te gaan,’ merkte Louise op. ‘Zeg, kan jij jouw wagen er het eerst uit krijgen? Nee, draai hem een beetje opzij... Ja, zo.’

Door een flinke ruk tijdens het vrij hardhandige manoeuvreren van haar moeder kwam Christines bloemkool met een plof op het grind terecht en omdat het meisje van verdriet een keel opzette, was verdere conversatie onmogelijk tot de bloemkool, die er zo langzamerhand lichtelijk gehavend uit was gaan zien, aan het kind was teruggegeven.

‘Ik vind altijd dat dit zo’n natuurlijke manier voor ze is om hun vitaminen binnen te krijgen,’ straalde mevrouw Hooper, terwijl er een modderige brei uit Christines mond op haar gebreide jasje sijpelde. ‘Weet je, ze heeft hem helemaal zelf van het voeteneind weggepakt. Toen Tony nog klein was, liet ik hem altijd zelf winkelen op weg naar huis. Ik herinner me dat hij eens een varkenskarbonade te pakken kreeg. Rauw. Iedereen vond het ontzettend,’ voegde ze eraan toe met de wazige blik van iemand die terugdenkt aan grootse momenten uit het verleden.

‘Kan ik me voorstellen,’ zei Louise vriendelijk. ‘Maar waarom ga je eigenlijk mee deze kant uit? Je moet toch zeker eerst Christine thuisbrengen voor je naar je les gaat?’

‘Nou ja... ik wilde je eigenlijk vragen of je een engel zou willen

zijn en Christine een paar uurtjes zou willen meenemen? Dan hoef ik helemaal niet naar huis, zie je, en kan ik met je mee oplopen om haar bij jou thuis te parkeren en dan meteen doorgaan.'

'O.' Louise dacht bliksemsnel na. 'Maar hoe moet dat dan met Tony?' vroeg ze vervolgens hoopvol. 'Moet je niet eerst naar huis voor z'n thee? Weet hij dan wel waar je bent als hij uit school komt?'

'Welnéé!' zei mevrouw Hooper ontzet. 'Daar is hij helemaal aan gewend. Als hij merkt dat ik er niet ben gaat hij gewoon bij een van de burens theedrinken. Ik geloof namelijk heilig in het onafhankelijk maken van de jeugd.'

'O.' Louise keek somber naar de kwijlende Christine en wenste voor de zoveelste keer dat mevrouw Hoopers kinderen onafhankelijk konden worden zonder dat de burens telkens voor hun eten moesten opdraaien. Ze waagde nog een poging: 'Ik ga niet meteen naar huis want ik moet nog langs school om Margery en Harriët af te halen.'

'Ga je ze afhalen!' Mevrouw Hooper trok een gezicht als een diep geschokte Victoriaanse grootmoeder. 'Afhalen! Maar liefje toch, wat belachelijk! Margery is toch al acht? En Harriët, is die niet bijna zeven? Nou, Tony ging al alleen naar huis toen hij véél kleiner was. Absoluut geen probleem voor hem. Ik herinner me nog dat hij toen hij net vijf was een keer bij het oversteken door een fiets omver werd gereden. Een vriendelijke mevrouw heeft hem toen mee naar haar huis genomen om hem te verbinden en bracht hem vervolgens zo monter als wat met de auto terug. Hij bleef er buitengewoon laconiek onder. Ik had hem namelijk altijd geleerd onafhankelijk te zijn.'

'Als alle kinderen net zo onafhankelijk waren, zouden er waarschijnlijk nooit genoeg lieve dames voor ze in de buurt zijn,'

merkte Louise zuur op. ‘Maar omdat ik nou eenmaal wél de meisjes ga afhalen, kan ik helaas niet op Christine letten. Je zult toch zeker geen zin hebben om helemaal mee naar school te lopen? Ik kan sowieso niet op haar passen,’ ging ze na een plotselinge ingeving verder, ‘want er komt iemand die misschien de kamer wil huren.’

‘Liefje! Je gaat die kamer toch niet verhuren?’ riep mevrouw Hooper uit en bleef overlopend van belangstelling plotseling stokstijf staan, zodat de kleine Christine bijna door de kap schoot. ‘Wat ontzettend! Volgens mij heb je nu juist meer ruimte nodig, met Michael erbij, en niet minder. Iedereen weet trouwens dat twee vrouwen geen keuken kunnen delen, en...’

‘We hebben dat allemaal overwogen,’ onderbrak Louise haar. ‘Maar helaas heb je voor een kind erbij niet alleen meer plaats, maar ook meer geld nodig. Overigens wordt het niet echt delen, weet je. Ze krijgt daarboven een gastoestelletje voor haarzelf en dat wasbakje op de overloop kan ermee door voor de afwas en zo. Ze zal wel niet veel te wassen hebben, ze is toch maar alleen.’

‘Dat zou je denken,’ zei mevrouw Hooper en vervolgde met stevige pas haar weg over de stoep, terwijl ze met de wagen ruim baan maakte alsof ze een stormram voor zich uit duwde. ‘Wij hebben eens een meisje in huis gehad dat elk avond een feestje gaf. Elke avond en nooit minder dan vijftien man. Ze gebruikte er altijd ons servies voor ook. Tenminste, toen we wat serviesgoed van onszelf hadden,’ gaf mevrouw Hooper na enig nadenken toe.

Onwillekeurig trok Louise hieruit de conclusie dat mevrouw Hooper en haar onderhuurster aan elkaar gewaagd geweest moesten zijn. Ook merkte ze dat mevrouw Hooper onverbiddelijk met haar mee naar school bleef lopen én er meesterlijk

in geslaagd was het gesprek af te leiden van Louises bezwaren om op Christine te passen. Haastig zei ze: ‘Nou, ik geloof niet dat deze juffrouw zo is. Ze is lerares en door de telefoon had ze een keurige stem. Eigenlijk verwacht ik dat wij de moeilijkheden zullen veroorzaken omdat wij niet rustig genoeg voor háár zullen zijn. Ik heb haar verteld dat we kinderen hebben, maar ja, je kunt je toch wel voorstellen dat ik, net als zij naar de kamer komt kijken er niet nóg een baby bij wil hebben? Ik wil maar zeggen... twee wagens op de gang, dan krijgt het iets van een crèche.’

‘Daar moet ze maar tegen kunnen,’ zei mevrouw Hooper luchtig. ‘Ze moet je in je gewone doen zien. Waarom sloof jij je toch altijd zo uit voor anderen?’

Vóór Louise hiervan terug had, maakte een luidkeels ‘mammie’ een eind aan het gesprek. Twee kleine meisjes hadden zich losgemaakt uit de joelende troep voor het schoolhek en renden op haar af. Margery, de oudste, kwam onhandig en log aanrennen. Haar uitpuilende schooltas met een kapotte riem sloeg bij elke stap tegen haar enkel en terwijl Louise haar zag komen aanrennen, viel de gymnastiekschoen die ze in haar andere hand geklemd hield op de grond, gevolgd door een onooglijk zakje krijtjes, die her en der tussen de rappe voetjes wegschoten.

Harriët had niets bij zich en als een vogeltje zo vrij scheerde ze als een elfje haar onfortuinlijke zuster voorbij, dwars over het drukke schoolplein, regelrecht in de armen van Louise.

HOOFDSTUK 2

Natuurlijk moest de nieuwe huurster net komen toen Mark moe en geprikkeld van zijn werk kwam. En het kwam ook net zo uit dat Louise precies op dat moment ten einde raad had besloten de brullende Christine maar naar binnen te halen, zodat de twee kinderwagens het kleine gangetje blokkeerden, muurvast in elkaar gehaakt. Het was ook juist het ogenblik waarop Margery had besloten op de onderste trede te gaan zitten om brood met jam van haar sokken af te plukken, het gevolg van het feit dat Harriët het brood voor haar teddybeer op de gebruikelijke plaats had gelegd, op de grond vlak achter de keukendeur. Zodat Louise er alles bij elkaar genomen niet van opkeek dat Mark met een gekwelde blik de keuken in vluchtte. Ze kon alleen maar vurig hopen dat hij niet zoals Margery in de jamboterham voor Beer zou belanden, terwijl zij de rijzige gestalte in de deuropening ging begroeten.

‘Mevrouw Henderson?’ zei die gestalte op de gedecideerde toon van iemand die het gewend is de aandacht te vragen. ‘Ik ben Vera Brandon. Ik heb gisteren gebeld.’

‘Zeker. Prettig kennis met u te maken. Komt u toch mee naar boven om de kamer te bezichtigen.’ Met een krachtsinspanning die je ook moest leveren als je een zak kolen door de gang wilde